

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут права

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Матеріали
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2024 року)

Суми
Сумський державний університет
2024

Редакційна колегія:

- А. М. Куліш* – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
В. В. Миргород – доктор юридичних наук, доцент;
А. Р. Голоха – студентка третього курсу за спеціальністю 293 «Міжнародне право»;
О. В. Ільченко – кандидат юридичних наук, доцент;
В. В. Сухonos – доктор юридичних наук, професор;
О. С. Бондаренко – доктор юридичних наук, доцент;
В. М. Завгородня – кандидат юридичних наук, доцент;
С. І. Дегтярьов – доктор історичних наук, професор

*Рекомендовано до видання
рішенням вченої ради Навчально-наукового інституту права СумДУ
(протокол № 7 від 21 червня 2024 року)*

Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м Суми, 23–24 травня 2024 року) / редколегія: проф. А. М. Куліш, В. В. Миргород, А. Р. Голоха. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 251 с.

До матеріалів увійшли тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів», що містять результати теоретичних досліджень та окремі питання актуальних проблем щодо реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів. Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу в авторській редакції.

УДК 341-044.247(4:477)(06)

© Сумський державний університет, 2024

© Куліш А. М., Миргород В. В., Голоха А. Р. та ін., 2024

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
СЕКЦІЯ 1	7
ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	7
ПРИЧИНИ ТА ПОШИРЕННЯ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЛЯ ПОВ'ЯЗАНОГО З КОНФЛІКТОМ.....	7
ДО БІОГРАФІЇ УРЯДОВЦЯ І ПОЕТА МАКСИМА ГАВРИЛЮКА-ВДОВИЧЕНКА	10
РАДЯНСЬКІ УРЯДОВІ ПОСТАНОВИ ПРО ЗАВЕРШЕННЯ СУЦІЛЬНОЇ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ (ПЕРШ. ПОЛ. 1960-х рр.).....	13
НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ГОЛОДОМОРУ В УКРАЇНІ 1932 РОКУ	16
ДО БІОГРАФІЇ МИКОЛИ БУТОВИЧА – УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНИКА- ГРАФІКА В ЕМІГРАЦІЇ	19
ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ» ЯК СИСТЕМОЇ КАТЕГОРІЇ.....	21
США ТА ПРОБЛЕМА СТВОРЕННЯ ЛІГИ НАЦІЙ, 1917–1918 РР.....	25
СТАНОВИЩЕ ЖІНКИ ЗА КОДЕКСАМИ ЗАКОНІВ ДАВНЬОЇ МЕСОПОТАМІЇ.....	30
СЕКЦІЯ 2	36
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО	36
МІСЦЕВИЙ РЕФЕРЕНДУМ В УКРАЇНІ:	36
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУДОВИЙ РОЗГЛЯД В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	40
СЕКЦІЯ 3	45
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	45
РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У ПІДТРИМЦІ ЗАГАЛЬНОГО МИРУ ТА БЕЗПЕКИ.....	45
СПЕЦИФІКА СПРАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	48
ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	52
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ СУДОВИХ ІНСТИТУЦІЙ У ВСТАНОВЛЕНІ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ ТА ПРИТЯГНЕННЯ ВИННИХ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ	57
УКРАЇНА–НАТО: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	62
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН	65
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ОСІБ З ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ	70
ЗАКОНОДАВЧЕ СТИМУЛЮВАННЯ ВИРОБНИКІВ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ. НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	76

РОЛЬ ООН В СИСТЕМІ НОВОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ	82
АКАДЕМІЧНА СВОБОДА В ЄВРОПІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	85
СЕКЦІЯ 4	89
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО, ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО, АГРАРНЕ ПРАВО	89
СЕКЦІЯ 5	89
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС	89
ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ЗАПОВІТУ ПОДРУЖЖЯ.....	89
СЕКЦІЯ 6	93
СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО.....	93
РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО	93
СЕКЦІЯ 7	97
ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	97
СЕКЦІЯ 8	97
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	97
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ.....	97
ЗМІНИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЗАЙНЯТОСТІ ТА ПРАЦВЕЛАШТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	101
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА.	104
СЕКЦІЯ 9	109
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ	109
ІР-СУД В УКРАЇНІ: ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАВДАННЯ ТА КОМПЕТЕНЦІЯ..	109
ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	113
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РАД З ПИТАНЬ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ПРИ ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЯХ	117
ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ : АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ.....	120
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ В ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ СТАНДАРТІВ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	122
ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ НЕСПРОМОЖНОСТІ СУДДІ ЗДІЙСНЮВАТИ ПОВНОВАЖЕННЯ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я.	126
ЕПІСТЕМОЛОГІЧНІ ВИМІРИ СУДОВОЇ ПРАВОТВОРЧОСТІ: ОБ'ЄКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАННЯ ПРАВОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ	129
ПРАВОВІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СИСТЕМІ ГАРАНТУВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ	131

МЕХАНІЗМ СТРИМУВАНЬ І ПРОТИВАГ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ.....	136
ЩОДО ОСНОВНИХ ЮРИДИЧНИХ КАТЕГОРІЙ СУТНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ	139
ЩОДО ОСНОВ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СУДОВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПОЦЕСУ	141
ЕТИКА СПІЛКУВАННЯ МЕДІАТОРІВ	144
МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАЦІЇ.....	147
МОБІНГ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	150
ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ	154
ОСНОВНІ ПРАВА ДЕТЕКТИВІВ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДОКУМЕНТУВАННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	157
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ АКТИВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	161
НАЦІОНАЛЬНА, ДЕРЖАВНА ТА ВІЙСЬКОВА БЕЗПЕКА:	163
СЕКЦІЯ 10	167
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА	167
ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО.....	167
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР	172
ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ ПІД ЧАС МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ.....	174
ОБ'ЄКТИВНІ ТА СУБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ КАТУВАННЯ, ВЧИНЕНОГО.....	176
БОРОТЬБА З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ.....	180
ГАРМОНІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ З ПРАВА НОРМАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	184
АРГУМЕНТ НЕЕФЕКТИВНОСТІ ПРОАКТИВНИХ ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ ЯК СПОСОБІВ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	187
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	192
НЕСАНКЦІОНОВАНЕ ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НАПРАВЛЕННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ЗБРОЇ, ОЗБРОЄННЯ ТА БОЙОВИХ ПРИПАСІВ В УКРАЇНУ, РУХ, ПЕРЕМІЩЕННЯ АБО РОЗМІЩЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЧИ ІНШИХ УТВОРЕНИХ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНІВ УКРАЇНИ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ,	

ВЧИНЕНЕ В УМОВАХ ВОЄННОГО АБО НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ ТА ЙОГО ВІДМЕЖУВАННЯ ВІД ІНШИХ СУМІЖНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	196
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	200
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	207
СЕКЦІЯ 11	212
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ	212
ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДСТАВІ УГОД	212
СПЕЦИФІКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ	214
АНАЛІЗ СОЦМЕРЕЖ ЯК АКТУАЛЬНИЙ МЕТОД РОЗСЛІДУВАННІ ТА ДОКАЗОВУВАННЯ ПРИЧЕТНОСТІ ДО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ	220
СЕКЦІЯ 12	223
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	223
КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ	223
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЩОДО ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ СТВОРЕНИХ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ У ЛАТВІЇ ТА УКРАЇНІ	226
ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНЯХ	231
ПАТЕНТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГАЛУЗІ БІОТЕХНОЛОГІЙ: НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ	235
ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА	239
ОНЛАЙН-МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ЩОДО ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	242
ENHANCING INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS PROTECTION FOR RESEARCHERS AND RESEARCH INSTITUTIONS IN UKRAINE	245

ОСНОВНІ ПРАВА ДЕТЕКТИВІВ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДОКУМЕНТУВАННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Доля В. В.

*Аспірант IV року навчання ННІ права
Сумського державного університету*

Детективи Бюро економічної безпеки України – відносно нова нетипова для вітчизняних реалій категорія службових осіб (нарівні з Національним антикорупційним бюро України¹), яка вирізняється специфічним процесуальним статусом. Ключова процедурна відмінність від більшості інших працівників правоохоронних органів (нинішньої і минулих формацій) полягає у поєднанні функцій досудового розслідування та оперативно-розшукової діяльності в одній штатній посаді. Внаслідок чого, мають місце, як переваги зазначеного підходу правотворця, так і виникають негативні сторони.

Одним із таких недоліків можна вважати появу дискусійних питань під час реалізації тих чи інших процесуальних заходів вказаними службовими особами. Попри те, що компетенція детективів (насамперед, їх прав) чітко визначена Кримінальним процесуальним кодексом України від 13.04.2012 р. № 4651-VI [1] та ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 р. № 2135-XII [2] все ж мають місце певні невизначеності на різних стадіях їх роботи. Серед наочних прикладів доцільно й своєчасно виокремити такий аспект, як документування правопорушень котрий має надважливе значення і потребує особливої уваги. Наведена логіка пояснюється тим, що саме від отримання цих первісних даних часто залежить ефективність формування певного провадження з подальшим поданням справи зі змістовною й достатньою доказовою базою до суду. Вказане доводить істотність і своєчасність представленої тематики й свідчить про необхідність її вивчення та дослідження.

У рамках реалізації відповідного наміру першочерговим кроком є аналіз поняття «документування». Вказана ініціатива забезпечить змістовність викладу представленої тематики, сприяючи досягнення поставлених цілей.

¹ Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

Перш за все, слід зауважити, що в наукових джерелах переважає міркування, що аналізована стадія є одним із елементів оперативно-розшукових міроприємств [3, с. 162; 4; 5, с. 226]. Вбачається, що ця думка сформувалася й усталилася в результаті роками сформованих правозастосовних практик (Державного бюро розслідувань, Національної поліції (раніше органів внутрішніх справ), Служби безпеки України та ін.). Не останню роль у цьому відіграло й питання процесуальної специфіки здійснення оперативно-розшукових дій. Такий підхід вартий уваги й заслуговує схвалення та всілякої підтримки в рамках представленого стислого дослідження. Зазначене бачення пояснюється власне, як характером, у тому числі методами досудового розслідування так і оперативно-розшуковою діяльністю.

Вказану тезу найпевніше можна довести ознайомившись із думками провідних вчених щодо змістовного наповнення однойменної дефініції. До прикладу О. Подобний наголошує, така діяльність має на увазі процеси «відбиття» в службовій документації фактичних даних, що отримуються за підсумками оперативно-розшукових заходів, а також йдеться про процес пізнання, який вирізняється особливою правовою природою й провадиться для вирішення завдань цієї діяльності [6, с. 65]. Заслуговує уваги судження Р. Мукоїда, що документуючи злочини, які вчинюються з використанням фіктивних підприємств повинні бути відбиті і допоміжні обставини (доказові факти), типові для даної категорії злочинів, за допомогою яких і через з'ясування котрих встановлюються основні обставини злочину – предмет доказування [7, с. 267]. Вчений також зауважує, що за справами про діяльність фіктивних підприємств до предмету документування обов'язково також необхідно включати всі елементи її оперативно-розшукової характеристики – систему відомостей стосовно: 1) структурно-функціональної побудови фіктивного підприємництва; 2) соціально-психологічних особливостей осіб, що мають стосунок до створення чи діяльності суб'єктів підприємництва з ознаками фіктивності; 3) її субкультурних та інфраструктурних елементів; 4) технології відповідної злочинної діяльності [7, с. 267]. Знаковість цієї тези полягає не тільки у влучному висвітленню приналежності стадії документування до оперативно-розшукових заходів, а й опису складу правопорушень нині підслідних Бюро економічної безпеки України.

Продовжуючи тему приналежності доцільно також згадати думку В. Аتماжитова, який вказує, що документування є визначальною формою оперативно-розшукових міроприємств [8, с. 63]. Ці й деякі інші не представлені у роботі міркування доводять слушність наміру позиціонування стадії документування в якості елементу оперативно-розшукової діяльності.

Такий ракурс позиціонування й наявна специфіка нормативно-правового

забезпечення вимагають окреслення компетенції детективів Бюро економічної безпеки України. Зважаючи на обрану тематику наукового інтересу, у фокусі перебуватиме такий елемент класичного уявлення про компетенційну конструкцію, як права однойменних службових осіб.

Для їх виокремлення й подальшої авторської систематизації зосередимо увагу на законодавстві, що предметно орієнтовано відносно оперативно-розшукових міроприємств. Насамперед, беручи до уваги ст. 8 ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 р. № 2135-ХІІ [2] слушною вбачається наступна градація прав, реалізованих на стадії документування: 1) добровільне опитування осіб і, за необхідності, конклюдентне використання допомоги останніх; 2) організації й здійснення контрольованої поставки та (або) контрольованої й оперативної закупки, у тому числі заборонених для обігу товарів, предметів та речовин за для виявлення й документування фактів протиправних діянь; 3) порушення питання про здійснення перевірок суб'єктів, що провадять господарську діяльність і безпосереднє прийняття участі в таких заходах; 4) ознайомлення та вивчення документів й даних, що характеризують діяльність підприємств, установ і організацій; 5) проведення операцій із захоплення осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, припинення самих кримінальних правопорушень; 6) відвідування приміщень за згодою їх власників або мешканців з метою встановлення обставин злочину, збирання відомостей про протиправну діяльність осіб, стосовно яких провадиться перевірка; 7) негласне виявлення та фіксування слідів тяжких або особливо тяжких злочинних діянь, а також об'єктів, що можуть слугувати доказами підготовки або вчинення такого злочину, у тому числі шляхом проникнення та обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи; 8) виконання спеціального спектру завдань із розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації; 9) здійснення аудіо-, відеоконтролю певної особи, зняття інформації з електронних комунікаційних мереж, електронних інформаційних мереж; 10) накладення арешту на кореспонденцію, здійснення її огляду та виїмку; 11) здійснення спостереження за особою, річчю або місцем, а також аудіо-, відеоконтроль місця; 12) здійснення встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу; 13) можливість мати штатних та позаштатних працівників (гласних і негласних); 14) використання конфіденційного співробітництва; 15) безкоштовне або оплатне отримання від осіб інформації про кримінальні правопорушення, що готуються або вчинені, а також про загрози безпеці суспільства і держави; 16) використання за згодою адміністрації службових приміщень, транспортних засобів та іншого майна підприємств, установ, організацій, а так само за згодою осіб – житла, інших приміщень, транспортних засобів і майна, яке їм належать; 17) створення та використання заздалегідь ідентифікованих (помічених) або

несправжніх (імітаційних) засобів; 18) розробка автоматизованих інформаційних систем і застосування їх функціоналу; 19) застосування засобів фізичного впливу, спеціальних засобів та вогнепальної зброї; 20) звертатися із запитом до правоохоронних органів інших держав та міжнародних правоохоронних організацій; 21) безпосереднього здійснення або ініціювання проведення кримінального аналізу [2]. Необхідно відмітити, що такий спектр прав є унікальним, порівняно з процесуальним становищем працівників інших правоохоронних органів. Запорукою цієї відмінності є поки монополярна юридична змога уповноважених працівників Бюро економічної безпеки України ініціювати чи здійснювати заходи кримінального аналізу [9]. При чому вказані міроприємства мають надважливе значення для подальшого розкриття правопорушення. Більше того, їх ініціювання часто припадає якраз на після чи під час здійснення документування протиправних діянь.

Отже, знаковим процесуальним етапом роботи детективів Бюро економічної безпеки України є фактичне здійснення документування правопорушень. Його важливість хибно недооцінювати, з огляду на змогу первісного отримання багатьох істотних відомостей, необхідного для ефективного розкриття провадження.

На сучасному етапі, попри офіційне закріплення, мають місце деякі колізійні позиції щодо визначення компетенції (насамперед прав) детективів за цією стадією. Отримані підсумки дослідження мають розвінчати деякі суперечності, забезпечуючи ефективне здійснення оперативно-розшукових заходів у майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text_
2. Кримінальний кодекс України. Із змінами та доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text_
3. Про практику застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом : постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 квітня 2005 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-05#Text> (дата звернення: 03.03.2023).
4. Аркуша Л.І. Легалізація (відмивання доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності : характеристика, виявлення, розслідування : монографія. Одеса : Юридична література. 2010. 376 с.
5. Полторацький О.Б. Дослідження гносеологічної природи легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. *Кримський юридичний вісник*. Сімферополь, 2010. Вип. 3 (10), Ч.1. С. 157–161.